

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 29 mei jl. inzake het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit experimenten doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014–2022 vanwege de uitbreiding van het aantal experimenten met doorlopende leerlijnen en aanpassing van de studieduur en inrichting van die leerlijnen (Kamerstuk 30 079, nr. 58).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

De adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het ontwerpbesluit inzake de doorlopende leerlijnen vmbo-mbo en hebben enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit experimenten doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014–2022. Deze leden kunnen zich in hoofdlijnen vinden in de uitbreiding van de experimenten voor de doorlopende leerlijnen. Deze experimenten vergemakkelijken de overstap van vmbo naar het mbo. Wel hebben deze leden nog enkele vragen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister en Staatssecretaris en het gewijzigde Besluit experimenten doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014–2022. Ze stellen daarbij enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit experimenten doorlopende leerlijnen vmbo-mbo 2014–2022 vanwege de uitbreiding van het aantal experimenten met doorlopende leerlijnen en aanpassing van de studieduur en inrichting van die leerlijnen. Hiertoe hebben deze leden nog enkele vragen en opmerkingen.

Vragen naar aanleiding van het ontwerpbesluit

De leden van de VVD-fractie vragen of er gedacht is aan de mogelijkheid om scholen uit het primair onderwijs te betrekken in het experiment met doorlopende leerlijnen. Zijn er al scholen in het primair onderwijs die nauw met het voortgezet onderwijs samenwerken en via die samenwerking een soort doorlopende leerlijn hebben opgezet? Zijn hier ook ervaringen en *best practices* van bekend, zo vragen deze leden. Ook vernemen zij graag wat de voor- en nadelen zouden zijn van het betrekken van het primair onderwijs in het experiment met de doorlopende leerlijnen.

De leden van de SP-fractie merken op dat het met dit besluit ook mogelijk wordt om de vakmanschapsroute te volgen naar mbo-3, waar voorheen enkel een route naar mbo-2 mogelijk was. De leden vragen waarom dit niet vanaf het begin af aan al mogelijk was. Wat is de reden dat het kabinet dit nu wel mogelijk maakt, zo vragen zij. De leden maken uit de brief en het ontwerpbesluit op dat het experiment tot nu toe goed loopt en dat er veel vraag naar is vanuit de scholen. Deelt het kabinet deze constatering, zo vragen zij. Op hoeveel scholen loopt dit experiment tot nu toe en hoeveel leerlingen doen hier aan mee, vragen de leden vervolgens. Ook willen zij weten wat het kabinet kan zeggen over de resultaten tot nu toe. Welke cijfers zijn hierover bekend, zo vragen zij. Hoeveel leerlingen gaan er naar verwachting starten met de uitbreiding van het experiment? Het kabinet laat nu de vmbo- en mbo-instellingen vanuit de reguliere bekostiging zelf opdraaien voor de uitvoeringskosten, zo stellen deze leden vast. Waarom kiest het kabinet hiervoor? Is het niet wenselijk om het voor vmbo- en mbo-instellingen aantrekkelijk te maken om met dit experiment te starten, als blijkt dat er veel behoefte aan is, zo vragen de voornoemde leden.

De leden van de CDA-fractie willen graag weten of een belangrijk knelpunt bij de eerdere vm2-trajecten¹ met deze uitbreiding wordt opgelost. Het gaat deze leden er om dat instellingen er nu vaak tegen aan lopen dat zij vanwege deze experimenten onder twee onderwijsinspectie-regimes vallen: zowel van het voortgezet onderwijs, als van het middelbaar beroepsonderwijs. De leden verkrijgen graag een toelichting en indien nodig toelichting indien dit knelpunt niet wordt geadresseerd. De leden willen ook graag weten hoe dit zit met de verschillende cao's waaronder de scholen en instellingen die aan de experimenten mee doen vallen. De leden wijzen er op dat er verschillen zijn tussen de cao's voor het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Zij verkrijgen graag een toelichting op dit punt.

De leden van de D66-fractie hechten veel waarde aan de beroepspraktijkvorming tijdens de scholing. Het is een onmisbaar deel van de opleiding om de scholieren voor te bereiden op de arbeidsmarkt. De leden constateren dat in de doorlopende leerroutes deze vorming behouden blijft. In reactie op eerdere vragen of er voldoende werkplekken en praktijkplaatsen zijn, antwoordde de Minister: «ze moeten er wel zijn»². Hier zijn al veel vragen over gesteld, en vorig jaar kwam in het nieuws dat bepaalde mbo-instellingen inschrijvingen afwezen omdat er niet genoeg stageplekken voor hen zouden zijn. Heeft het kabinet er zicht op of die problemen nog steeds spelen? Wat voor maatregelen kan het kabinet treffen om ervoor te zorgen dat iedereen in de doorlopende leerlijnen zicht heeft op een stage? Voorts vragen de leden waarom de klokuren beroepspraktijkvorming voor een doorlopende leerroute van drie jaar voor zowel de bol- als de bbl-variant³ relatief veel minder is dan de doorlopende leerroutes met een langere studieduur. De leden kunnen zich vinden in de inhoud van de doelstellingen van het experiment als bedoeld onder artikel 4 in de nota van toelichting. Echter, de verwoording van de doelstellingen zijn zeer vaag en kunnen naderhand nauwelijks getoetst worden om te bekijken in hoeverre de aanpak van het kabinet bij heeft gedragen aan het behalen van de doelstellingen. Is de Minister bereid doelstellingen SMART⁴ te formuleren, bijvoorbeeld als het gaat om het terugdringen van het aantal schoolverlaters? Bij een dergelijke alternatieve formulering worden de doelstellingen daadwerkelijk meetbaar. De leden zouden graag zien dat het kabinet haar ambitie toont, en dat ze deze ambitie vertaalt naar achteraf controleerbare doelstellingen. De leden missen in de nota van toelichting de verwachte veranderende rol van de leerkrachten dankzij de wijziging van het Besluit experimenten doorlopende leerlijnen op de werkdruk van docenten. Zijn er überhaupt veranderingen voor de leerkracht in termen van werkdruk, aantal uren, grootte van de groepen? Heeft het kabinet hier zicht op, wellicht met het vm2-experiment in het achterhoofd, zo vragen deze leden.

¹ Vm2-traject: geïntegreerde leerroute vmbo-mbo2

² Kamerstuk 30 079, nr. 57, pg. 24.

³ Bol: beroepsopleidende leerweg

Bbl: beroepsbegeleidende leerweg

⁴ SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden